

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 51.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oy. á forsiðuni,
20 oy. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Mánadagin 23. desember 1935.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brávassvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 145.

9. árg.

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

YNSKIR ØLLUM LESARUM SÍNUM
GLEÐILIG JÓL OG GOTT
KOMANDI ÁR

JÓLAHALD BURTUR AV BYGD

»Spanska sjúkan« hevði slept mæð so ússaligan og veikan, at eg helt meg ikki til at fara heim til jólar. Eg skalv og rystist á beinunum sum nokur songarkona, og tað var ikki at bjóða til at »klára« Sanatoriuvegin ulla af hvíla — sum tæy taku til — í hvorjum spori. Nei, her var einki at gera ulla af gista »Tórshavnar bý« um høg-tíðina — heilsan fæst ikki aftur fyri gull, og ikki er gamansleikur í at gera seg út langa leið á vetraríð við virkingunum av so ringari sótt í kroppinum. — Men vil so vera, at hugur og minni leita heim at kendum gotum og til grannar og kunningar.

Ikki yvir at dylja, var tað við ringum tannabiti, at eg sá starvsbróðir ferðabúnað og við ferðaskríni hasta oman at bryggjuni at sleppa sær heim og vitja slækt og vinir á høg-tíðini.

— Tíð neyðarmáður — helt ein fyrri — tú sær út til at vera komin til ta dýru tíð. Farvæl hin gamli og gleðilig jól, og skikka tær nú so væl, meðan vit eru burtur. Grem teg kortini ikki um tað verða eftir; tú verður at hava jól og góðar dagar í hovuðsstaðnum. Jólá-gæsnar í Havnini smáðka, og hugnaligt er at ganga Havnar gotur helst um jóltíðir!

— Jú — hugsaði eg — gaman í hjá tær at skemtast, tú skuldi vita, hvussu tað er at sita eftir á fremmandum plássi, meðan øll ganga flatin at fara sær heim og halda jól. — Men hvat, einki gjørdist við, eg mátti royna at longsilin ikki fór at taka mæð oðvøgt, og hýrurin fór at verða so ringur, at eg einki fór at fáa burtur úr hesum jólum. Vedrið var úthet av tí besta. Klár luft og so eitt fól av kava, sum lá

og skygdi og lýsti í tí elektriska ljósinum. Hvar handi stóð og glógvði og skein: hovuð sett sær tað, ið hevðist, út í vind-eyguni og stóð so har sum lokkandi ogn at bjóða farandi fólki innum: byggja sær at lutunum og kanska tveita sær eitt oyra burtur fyri eitt ella annað tinganeft.

— Munur er nú í — hugsaði eg — ikki er undur í um onkur kvøður »oh, Havnin, og Havnin, tann deiligja Havn, so fegin eg gevi meg inn í tín favn...« »Tilsetningarnir« og »livir-pólarnir« úti á bygd kunna ikki meta seg saman við sukurlatu-pakkarnir, silvurtøyd og glitupappír í Havnar-handlum. — Tað er her sum tað stendur um bakarain, »der bor paa Norregade« og hevur kringlur og jólakakur, og alla dýrdina kanst tú fáa, um tú bara hevur pening; men »har du ingen, saa kan du gaa med en lang Næse.« —

— Klokkan ringdi, og eg sá fólki skunda sær oman eftir vegnum at fara í kirkjuna.

Tað var jólaaftan, og kirkjan stóð upplýst, so ljósið úr vind-eygunum fór sum ein streymur oman eftir og oman á vegin. Eg válaði sum eitt heimleyst her á gotunum, kirkjuklokkan jólaaftan leitar altíð minnið aftur á farnar tíðir og vekjur upp eyrnar kenslur. Kenslur minnar vóru meiri opnar og særligar enn vanligt; mæð tókni at hoyra fyri oyrunum, í tí eg fór inn um kirkjugáttina, ljósið frá eini neyðarsligari bygdaklokku, undarliga veikliga, tóktist so smæin og einslig; og so sá eg eitt lítið rúm, stólar á rað og kendar ryggir í stóluunum. Eg hoyrði eisini ljósið á einum heldur pipandi orgli spælt við tveimum

fingrum«. Tað ljósaði bara sum eitt lítið »suð innan ímillum hitt fjórstemla pipuorglið í Havnar-kirkju, sum nú leikaði kunnugar jólasálmur og dróg málini at sær.

Mæð tókni eisini, tá ið presturin fór at lesa evangelið, at eg sá kenda mann koma fram á kórsgáttina, seta sær ljósið væl til rættis, tí sjónin kanska bílaði, og fara at lesa lesturin. Jólahóðið og tær kenslur, tað birtir, doyði óhugan á mæð at sita her í fremmandari kirkju, tað linkaði øvundina inn á teir, ið so góða eydna hovuð at koma heim til jóla; men var tað mæð kortini sum eg sat og droymdi; Eg var í hugnaligari kirkju her fjokkara hovuðsstaði og lurtaði eftir góðum sangi og væl útlógnum orðum, men sat nú kortini í kirkjuni í heimbygdini og sang við kendum fólki og hoyrði kent mál lesa lestur upp.

Tey nýggju bonaslogini ljóða, og altíð fólkið fer úr aftur kirkjuni. Eg mátti fylgja við og sleppa mæð heim aftur. Náttúralið mundi fara at vera, og so mundi tæy fara og tendra jólatræið.

Vindeyguni í Havn sýndu, at tæy flestu her hovuð jólatræ. Eg kendi einki til henda útlenska jólaði at tendra ljós, sum stóðu uppi á einum træi, og kundi einki jólaligt finna í tí. Eg sá heldur eitt rað av ljósum standa í einum vindeyga og skygja út í eitt trongt skot ella eitt smalt tún. Sum eg skuldi treingja meg út um kirkjudygnar millum alt fólkið, tók eitt meg í økslina og bað gott kvøld. Eg vendi mæð á og sá eitt kent andlit, men sum vant þægdi at vera, var eg gloymdur og mintist ikki navn á aftur. Eg mintist bara aftur á ein landslútur: hein í einum longum parhosum, sum komu

út av einari yvirkoyggju, og so eitt mál fult í svøvn, ið illskliga bað koyra sær kaffi í eitt krúss og skeldaði um óljóð á vaktini.

Eg mátti bara gera tað: í tosinum at bera meg undan at nevna navn.

— Ert tú í Havn, hin gamli? spyr hann. — Ja, svari eg — tað meini eg, eg gangi í skúla, og nú var spanska sjúka mæð so gramm, at eg noyðdist at liggja eftir her sum lamskotin lomvigi um høg-tíðina. Men hvussu ber tað til, at tú gongur her og sýnist so heimakendur? — Ja, tað mást tú væl spyrja sigur so hann — Eri eg ikki vorðin Havnarmaður. Eg havi fingið arbeiði her við havnina og havi feitt búgv — havi konu og tað heila — konan er norsk. Eg var í Norra fyrri nøkrum árum síðani og hevði pláss á einum garði har; og so, tá ið eg setti kós heim aftur, hevði eg konu við mæð og hevði fingið slag aftur at — eg meini, avkom var komið og tað av góðari rót. Men hvussu er tað vorðið — hann var tíðindafróður, og eg slapp ikki til orða — tú býrt sjálvandi sum »ligerandi«, vil tú ikki koma til okkara og halda jól í kvøld? Vit búgva í einum kjallara her uppi eina staðni. »Lokalini« eru ikki so galin, og so frætt man vera tíkið til, at vit hava ein náttverðabita til eitt fólk afturat. Tú kanst senda boð til teirra, tú býrt hjá og siga, at tú ikki kemur til náttúrða. Eg mátti takka fyrri tilbøðið. Eg var so ókunnugur ið kvussu var og kundi jólaaftan eins væl sita hjá einum sum hjá øðrum — tað var ein stuttleiki eisini at vita, hvussu hann bólaðist og siggja sprundið, hann hevði drigið sær úr útlondum.

Já, eg fylgdi honum eftir. Hann var sum fljórlu og forði orðið alla tíðina. Tað var eisini mangt at tala um: vit hovuð ikki sæst í langar tíðir, og hóast vit ikki hovuð verið nakrir rættir »stallbróðir«, so var hópur av minnum at taka upp aftur, og hýrur mín batnaði í stórum. Lagið á honum var so óført, at eins illfýsni mátti tíðna, antin ein so vildi ella ikki.

At endanum komu vit at durunum. Nú var vílið runnið so mikið aftur at mæð, at eg var dottin á, hvat tað var, hann hæl, so hatta skerðið var »klárað«. Har var uppskrýtt. Jólatræið fitt — ein rættileiga fittur stabbi — stóð í einum kassa og glógvði og lýsti. Eg var boðin innum, og konan kom út at taka ímóti gestinum.

— Tú sært, eg komi sjálvur annar aftur, men hetta er ein

góður kenningur, sum eins og eitt villfarandi fár rakst á vegnum, og sum eg tók upp, og nú hevur tú okkurt gott til okkara. Skerpi-kjót ella ræst kjót ella okkurt annað góðgæti. —

Hon var blíð, ikki annað at siga.

Ikki var hon vøkur, tað var synd at siga — kubbut og fjøsimikil og sýntist at vera farin um tað besta. Eg hugsaði, at honum nýtist ikki eystur til útlanda at festa sær slíkt vív: so frætt mundu vit eiga onkun-staðni her í oyggjunum! . . .

Hon tosaði hálvbrótið — sum tæy siga. Eitt brongl, sum ein sannur »filologur« skuldi fáa skil á. Har var — værsø, værsø og hrr, mor, far og parafin — og Guð viti alt, ið fløddi frá henni »sum ertur út av ein sekke«. Men blóðskapurin var óforur av báðum tveimum. Bæði kappadust um at bjóða tann fremmanda, tað góða á borðinum stóð og sum í húsnum fannst. — Lít á, helt hann fyrri, at hyggjuráðini eru at fáa sær eitt afturat sær; hvussu trupult tað kann vera mæð ferðir, so veit ein, at hann hevur nakran at stríðast fyrri. Og ein noyðist at streva, um hann so er leysur; og tá ið saman um kemur, fer alt hansara strev kanska til villfremmind. — Ja, vit angri ikki, at Hans og eg funnu hvørt annað, mælti hon — og eg angri heldur ikki pá, at eg kom til Føroyar. Men vinur tín hevur kanska onkun, sum hann droymir um, legði hon aftur at og smiltist aftur at.

Jú, so sanniliga var hetta frálíkur jólaaftan. Óvæntandi hugnaligur, og eg var so tíðnaður og komin so í lag av hesum báðum fróu hjónunum, ið tóktust at taka »livið«, sum tað fall, at tæy fingi meg upp á gólvíð til endan, og til teiti og frøi fyrri báðar óvitar teirra kvøðu og sungu vit so fró og skemtulig um jólatræið, eins og var hetta ein vanligur hvønnadagsleikur fyrri okkum.

